

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ-ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2023**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1.

Οφέλη για ψυχική υγεία εθελοντών

- Δείχνουν μεγαλύτερη υπομονή στις εργασιακές πιέσεις.
- Αισθάνονται χαλαροί και ψύχραιμοι απέναντι στις δυσκολίες της εργασίας.
- Νιώθουν αισιόδοξοι, πλήρεις και προσωπικά δικαιωμένοι.

Οφέλη για κοινωνική ζωή εθελοντών

- Αποκτούν νέες γνώσεις και δεξιότητες.
- Έχουν περισσότερες ευκαιρίες για κοινωνικές επαφές με άτομα ίδιων προβληματισμών, αντιλήψεων, και πεποιθήσεων.

Οι μαθητές κλήθηκαν να απαντήσουν σε παράγραφο.

2^η δραστηριότητα

A2.

α)

Θεματική περίοδος: «Καθώς η εθελοντική... ότι είχαν».

Λεπτομέρειες/σχόλια: «Κοινωνικοποιούνται,... καθημερινών προβλημάτων».

Κατακλείδα: «Γενικότερα, ... στη ζωή μας».

β)

ομαδική: συλλογική

ενισχύεται: αυξάνεται

αδράνεια: απραξία

3^η δραστηριότητα

A3.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου. Αναγκαίος ο τίτλος, η χρήση του στοιχείου της επικαιρότητας και η χρήση του γ' προσώπου ενικού και πληθυντικού αριθμού, καθώς και του α' προσώπου ενικού και πληθυντικού αριθμού.

Τίτλος: «Στροφή» στον εθελοντισμό ξεκινώντας από το σχολείο

Πρόλογος:

Αφόρμηση του συγκεκριμένου άρθρου από την ανάγνωση του κειμένου «Τα οφέλη του εθελοντισμού» στη σχολική τάξη. Προβληματισμός για τις μορφές εθελοντικών δράσεων που θα συντελέσουν στην αντιμετώπιση σύγχρονων προβλημάτων, καθώς επίσης και για τους τρόπους με τους οποίους το σχολείο θα βοηθήσει στην ανάπτυξη εθελοντικού πνεύματος στους νέους.

Κύριο θέμα:

α) μορφές εθελοντικών δράσεων

• Ανθρωπιστικός:

- προσφορά υλικών αγαθών (τροφίμων, ρουχισμού) ή χρημάτων σε πληγέντες από φυσικές καταστροφές (π.χ. σεισμούς, πυρκαγιές κ.λπ.),
- συμμετοχή σε ομάδες διάσωσης ανθρώπων,
- αποστολή ιατροφαρμακευτικού υλικού,
- παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης,
- αιμοδοσία, δωρεά οργάνων κ.λπ.

• Κοινωνικός:

- προσφορά εθελοντικής εργασίας σε οργανώσεις για την προστασία ασθενών κοινωνικών ομάδων, όπως μετανάστες, άτομα με ειδικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες, ηλικιωμένοι, ναρκομανείς κ.λπ.
- συμμετοχή σε ομάδες μαγειρικής, θεάτρου δημιουργικής γραφής ή ομαδικών αθλημάτων.

• Περιβαλλοντικός:

- ανάληψη πρωτοβουλιών για την προστασία του περιβάλλοντος,
- αναδάσωση, δενδροφυτεύσεις,
- καθαρισμός παραλιών,
- εφαρμογές εναλλακτικών πηγών ενέργειας κ.λπ.

β) τρόποι με τους οποίους το σχολείο συμβάλλει στην καλλιέργεια εθελοντικών δράσεων
Ιδιαίτερα οι μαθητικές κοινότητες μπορούν να δραστηριοποιηθούν άμεσα για την ανιδιοτελή προσφορά στο κοινωνικό σύνολο, στον άνθρωπο και στη φύση:

- ενημέρωση των μαθητών για όλες τις οργανώσεις που ασκούν εθελοντικό-ανθρωπιστικό έργο (W.W.F.-ΕΛΛΑΣ, παιδικά χωριά S.O.S., Γιατροί χωρίς Σύνορα)
- πρωτοβουλίες για δενδροφυτεύσεις, αναδασώσεις, καθαρισμό παραλιών,
- διοργάνωση εκπαιδευτικών επισκέψεων σε χώρους δραστηριοποίησης εθελοντικών οργανώσεων (π.χ. εργοστάσια ανακύκλωσης, χώροι συγκέντρωσης υλικών αγαθών που προσφέρονται σε άπορους συμπολίτες μας), ώστε οι μαθητές να έχουν την ευκαιρία να διαπιστώσουν δια ζώσης την ιδιαίτερη αξία της εθελοντικής προσφοράς.

Επίλογος:

Ανακεφαλαίωση και παραινέσεις για ανάπτυξη εθελοντικής δράσης των νέων. Επισήμανση της σπουδαιότητας του ρόλου του σχολείου στο έργο αυτό.

Οι ιδέες είναι ενδεικτικές. Οι μαθητές ήταν απαραίτητο να στηριχτούν στο κείμενο και σε προσωπικές τους γνώσεις.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B.1

- Κοινωνικές ανισότητες: «Και στους άστεγους... εκκλήσεις στους διαβάτες».
- Αλληλεγγύη: «Στέκει ένας άντρας... χειμώνα», «Κάνοντας εκκλήσεις στους διαβάτες».
- Αλλοτρίωση ανθρωπίνων σχέσεων, αδιαφορία: «Δε θα καλύτερέψουνε ανάμεσα στους ανθρώπους οι σχέσεις», «Λίγοι άνθρωποι... για τη νύχτα».

2^η δραστηριότητα

B.2

α)

- **μεταφορά:** «Δε συντομεύει έτσι η εποχή της εκμετάλλευσης».
- **εικόνα:** «Στέκει ένας άντρας... διαβάτες».

- **επανάληψη:** «Δε θα καλύτερέψουνε ανάμεσα... οι σχέσεις».

β)

- **α' ενικό πρόσωπο:** «Ακούω»
 - Προσδίδει αμεσότητα, ζωντάνια, ζωηρότητα, ενδιαφέρον στον λόγο.
 - Η εστίαση είναι εσωτερική και λειτουργεί το προσωπικό φίλτρο του πομπού.
 - Ο τόνος γίνεται εξομολογητικός και προκαλεί συγκινησιακή φόρτιση στον δέκτη.
- **β' ενικό πρόσωπο:** «Σαν διαβάσεις»
 - Ο πομπός δημιουργεί έναν τεχνητό αγωγό επικοινωνίας με τον ή τους δέκτες του, απευθύνεται άμεσα σ' αυτούς, είναι σαν να συνομιλεί μαζί τους και έτσι πετυχαίνει να τους καταστήσει συμμετόχους στην προβληματική που αναπτύσσει, περνώντας τους με τον πιο άμεσο τρόπο το μήνυμά του.
 - Προσδίδει διαλογικό χαρακτήρα στον λόγο.
 - Ο τόνος γίνεται συνομιλητικός.
 - Το ύφος και ο λόγος αποκτούν θεατρικότητα, παραστατικότητα, ενδεχομένως και δραματικότητα.
 - Προσδίδει διδακτικό και παραινετικό τόνο στο κείμενο.
- **γ' ενικό πρόσωπο:** «Στέκει ένας άντρας»
 - Αντικειμενικότητα, αμεροληψία.
 - Ο συγγραφέας αποστασιοποιείται και αντιμετωπίζει τα γεγονότα ως παρατηρητής.

3^η δραστηριότητα

B3.

Στους συγκεκριμένους στίχους ο ποιητής αρχικά εκφράζεται με αισιοδοξία για το μέλλον των ανθρωπίνων σχέσεων. Υποστηρίζει πως παρά το πλήθος των αστέγων, λίγοι άνθρωποι καταφέρνουν να βρουν καταφύγιο από το κρύο έστω για μια νύχτα («Λίγοι άνθρωποι βρίσκουνε καταφύγιο για τη νύχτα»). Βέβαια, σε κάποιο σημείο εκφράζει τον φόβο του ότι αυτή η ελάχιστη βοήθεια από μερικούς περαστικούς δεν είναι αρκετή, για να δώσει οριστική λύση στο πρόβλημα των διαπροσωπικών σχέσεων και της εκμετάλλευσης («Σαν διαβάσεις τούτο 'δω, μην κλείσεις το βιβλίο, άνθρωπε»). Ανησυχεί στη σκέψη ότι οι περισσότεροι άνθρωποι θα εξακολουθήσουν να αδιαφορούν για τις κοινωνικές ανισότητες και θα συνεχίσουν τη ζωή τους. Η απαισιοδοξία του δηλώνεται με την αντίθεση του στ.16 «Μα ο κόσμος έτσι δε θα αλλάξει».

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές.

